

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- ”Ta med hästen i planeringen av stadsnära landsbygd” – doktorsavhandling om tätortsnära hästhållning
 - ”Efterfrågan på starkt partnerskap mellan kommuner och lokala aktörer”
 - Landets och landsbygdens gemensamma intressen – professor Eero Uusitalo i ledaren för Landsbygd Plus
 - Viktigt med öppen dialog i vindkraftsprojekt – SLC utgav broschyr om vindkraft
 - SYTY söker affärsverksamhetscoach för byaprojekt
 - Läs även detta: *Sjunkande invånartal i Houtskär oroar *För dig som vill rädda byskolan – HSSL har öppnat webbsida med tips och erfarenheter *Nytt nummer av RUR@L News från EN RD *Naturturism tema i senaste numret av Maaseutu & Matkailu
-

Cit: **”Lokala Leader-liknande initiativ förblir centralt i landsbygdsutvecklingspolicyn. Vårt mål är inte endast att stärka sådana initiativ, utan också att sprida dem så mycket som möjligt i organiserandet och strukturerandet av lokalt jordbruk och i utvecklingen av lokala produkter.”**

Kommissionären för EU:s jordbrukspolitik Dacian Cioloş i ett öppningsanförande (på video) under en tilldragelse för nya LAG:s 19-20.1 i Bryssel (fritt översatt från nyhetsbrevet RUR@L News – EN RD Newsletter, februari 2011).

”Jag tror att vattenbruket kommer att bli en framtidsnäring på den svenska landsbygden. Vi har med vår rika tillgång på vatten goda förutsättningar för att utveckla vattenbruket. Det gynnar landsbygden och är ett exempel på hur vi kan bruka utan att förbruka våra resurser.”

Sveriges landsbygdsminister Eskil Erlandsson inför ett seminarium, som hölls i Göteborgs universitet 15.2, om de utmaningar och möjligheter som vattenbruket kommer att ställas inför i framtiden (ur ett pressmeddelande 14.2 från Sveriges Landsbygdsdepartement, <http://www.sweden.gov.se/sb/d/14374/a/161022>).

”Visst behöver vi städer där administration och funktioner koncentreras, men ökad BNP skapas inte i städer. Den skapas i skogen, på gårdar, i växthus, av entreprenörer och i exportföretag.”

Riksdagsledamoten och -kandidaten Mats Nylund som bl.a. ser en ideologisk kamp i riksdagsvalet, en kamp mellan stad och landsbygd (Vasabladet och Österbottens Tidning 21.2).

”TA MED HÄSTEN I PLANERINGEN AV STADSNÄRA LANDSBYGD” – DOKTORSAVHANDLING OM TÄTORTSNÄRA HÄSTHÅLLNING

”Finns det plats för häst och ryttare i dagens samhälle? Tar man i planeringen hänsyn till de speciella behov som behövs för hästverksamheter som ligger nära tätorterna?” De här frågeställningarna har Hanna Elgåker, landskapsarkitekt vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) i Alnarp, undersökt i sin doktorsavhandling *Tätortsnära hästhållning – Markanvändning i förändring med möjligheter och konflikter*. Hennes studier visar att hästhållningen står för en omfattande markanvändning av ekonomisk och social betydelse, och för att ta tillvara de positiva effekterna av den expanderande hästsektorn och dämpa uppkomna konflikter kring markanvändning, finns det behov av fysisk planering. Hon menar att planeringen bör ha två samverkande perspektiv, såväl ett ”uppifrån och ned” som ett ”nedifrån och upp” på kommunal, regional och nationell nivå för att fungera bäst. Det måste finnas en dialog mellan olika intressegrupper, men dialogen behöver förankras också i det övergripande planeringssystemet. Sin forskning har Elgåker baserat på enkätundersökningar, intervjuer, observationer, samt rapportering i media och fotodokumentation. Kontakter har hon haft med olika intressentgrupper, som till exempel hästägare, markägare, kommunala planerare och boende runt olika hästanläggningar. Enligt nyligen presenterade siffror finns det nu över 360 000 hästar i Sverige (fler än antalet mjölkkor), vilka hålls framför allt i tätortsnära områden där konkurrensen om mark är stark. Att antalet hästar ökar är inte unikt för Sverige. Det sker i hela västvärlden, men på olika sätt i olika länder beroende på lokala lagar, regler, traditioner, samt hur jordbruket förändras. I Sverige präglas hästsektorn av ett stort antal förhållandevis små enheter, som tillsammans får en stor betydelse för markanvändningen på landsbygden. Samtidigt saknas statistik och information om struktur och utveckling av hästsektorn. Det här har bidragit till att sektorn blivit förbisedd. *”Syftet med avhandlingen har varit att bidra till kunskap om hur den expanderande hästsektorn är en viktig del av pågående markanvändning och förändringar av landskap i områden nära städer och tätorter”*, säger Elgåker. På samma gång som hon vill initiera ett nytt och viktigt forskningsområde om en till stor del ”osynlig” markanvändning, vill hon även uppmana bl.a. de som arbetar med utveckling av stadsnära landsbygd att ta med hästen i planeringen. Elgåker disputerade 18.2 vid SLU i Alnarp. *Uppgifterna är från ett av SLU:s meddelanden (från 11.2) och finns på adress <http://www.slu.se/sv/om-slu/fristaende-sidor/aktuellt/alla-nyheter/2011/2/tatortsnara-hasthallning-studerad-i-avhandling/>. Själva avhandlingen finns (på engelska) under adressen http://diss-epsilon.slu.se:8080/archive/00002435/01/elgaker_h_110128.pdf.*

”EFTERFRÅGAN PÅ STARKT PARTNERSKAP MELLAN KOMMUNER OCH LOKALA AKTÖRER”

Enligt Christell Åström, sakkunnig vid Finlands Kommunförbund, gäller det att stärka kommunernas roll som självstyrande organisationer, vilka skapar och upprätthåller livskraft. Då kommunerna har en levande självstyrelse och resurser för uppgifterna, koncentreras frihet och ansvar till en verksamhetsform som genererar livskraft. När det gäller att hantera förändringarna, behövs en övergripande strategi i kommunen, en fungerande närdemokrati och utveckling av närservicen med stöd av deltagardemokrati. Särskilt inom ramen för en övergripande strategi, bör man kraftigt främja invånarnas möjligheter att påverka i de olika kommundelarna och byarna. För närdemokratin har en stor betydelse för samhörigheten och den lokala identiteten. Enligt Åström finns det efterfrågan på ett starkt partnerskap mellan kommuner och lokala aktörer, som tillsammans kan exempelvis främja samhörigheten och tjänsterna i olika bostadsområden. Det lönar sig att stöda samhörigheten även i sådana områden där invånarnas vi-anda sätts på prov p.g.a. avfolkning. I bästa fall kan närdemokratin komma att vara en knutpunkt för växelverkan mellan invånare, föreningar och förvaltning. På det lokala planet använder kommunerna redan lösningar som lämpar sig för olika

förhållanden och möjliggör en dialog mellan kommunen och lokala aktörer, samt tryggar de enskilda områdenas utvecklingsförutsättningar. Exempel på sådana här lösningar är byarnas delegationer och byaparlament, regionala forum, samt områdesnämnder och -kommittéer. Den grundläggande förutsättningen för deras funktionsduglighet är kommunens och aktörernas förmåga att sätta upp gemensamma mål för utvecklingen av kommunen och dess delar. Det blir allt mer krävande att upprätthålla en livskraftig landsbygd, en utmaning som Finlands Kommunförbund har antagit genom projektet ALVA, som fokuserar på en utveckling av närdemokratin. Projektet syftar till att stärka verksamhetsformerna inom närdemokratin och att lyfta fram dess nya utmaningar. Det är viktigt att främja förutsättningarna för både representativ demokrati och direkt invånardelaktighet, vilka kompletterar varandra. *Uppgifterna, baserade på ett sakkunniganförande av Åström vid seminariet Närdemokrati i byn – direkt och representativ i Helsingfors 9.2, är från ett pressmeddelande på Finlands Kommunförbunds webbplats Kommunerna.net och finns på <http://www.kommunerna.net/sv/kommunforbundet/media/pressmeddelanden/2011/02/Sidor/de-t-finns-efterfragan-pa-ett-starkt-partnerskap-mellan-kommuner-och-lokala-aktorer.aspx>. Se inspelning av seminariet på Svensk Byaservice hemsida www.bya.net.*

LANDETS OCH LANDSBYGDENS GEMENSAMMA INTRESSEN – PROFESSOR EERO UUSITALO I LEDAREN FÖR LANDSBYGD PLUS

Sett ur den stora och bebyggda landsbygdens synvinkel, så rymmer infrastrukturen två stora frågor: redan byggda förbindelser är skäl att hålla fast vid och att utföra underhåll, samt att förbereda landsbygden för nybyggande, varav det senare målet inte förorsakar några stora investeringar. För några år sedan var det även motvind för landsbygden, vilket återspeglades i politiska ståndpunkter och överskuggade landsbygdens framtid. Nu däremot behövs landsbygden för energiproduktion, för mångahanda utnyttjande av träet, utbyggnad av turism- och välfärdsservicen, för skapande arbete och distansarbete, matproduktion och fortsättningsvis som en önskad boendemiljö. På många orter ger också gruvverksamheten en framtid under lång tid. Infrastrukturen måste hållas i takt med de nya realiteterna. Vad gäller den samhällseliga diskussionen om dataförbindelserna, så har den varit mycket konstig. Man har betvivlat att landsbygden behöver förbindelser på samma sätt som övriga landet. Behovet är verkligen stort för företag, gårdar och de som håller på med dataarbete. Fast antalet är mindre än i centrumen, så tvingar den teknologiska utvecklingen alla till samma lösningar. Antalet fall eller antalet intresserade är sålunda inga kriterier överhuvudtaget. Men däremot påverkar det operatörernas intresse att sköta ärendet. Den offentliga operatörstrategin har nu lätt till skönjbar regional ojämlikhet. Det är nu en gång för alla klart att glesbygdens förbindelser inte kan ordnas i den takt som försiggår i centrumen. Men det enda hållbara, samhällseliga målet är att bygga snabba fiberkabelförbindelser åt alla. Vad gäller infrastruktur och vård, så behövs särskilt inom dessa branscher en målmedveten utveckling av nya arbetsätt och -fördelning. Intresset är gemensamt. Bland annat det här skriver professor Eero Uusitalo i ledaren för tidningen Maaseutu Plus – Landsbygd Plus 1/2011. Övrigt som tas upp i tidningens finskspråkiga artiklar är bl.a. följande:

- Progressiv bredbandspolitik på landsbygden
- Fiberkabeln ger livskraft åt landsbygden
- Närservicen förändras i takt med landsbygden
- Behov av bröd, värme och transportservice – Europas landsbygd föråldras
- Jordbruket producerar socialservice i Sverige
- Byaplanen står inför förändringar
- Är staden miljövänligare än landsbygden? – case Tampere

De svenskspråkiga sidorna, *Svenska Spalten*, (6 s) har följande rubriker:

- Förbindelsetrafiken skärgårdsbornas livsnerv

- Den kykladiska byn – koncept för ett serviceorienterat lokalsamhälle
- Fri, frivillig och självständig? – identitet på lokalplan
- En by utan (data)vägar?

Årets första nummer av tidningen *Maaseutu Plus – Landsbygd Plus* utkommer 24.2. Tidningen är språkrör för byarörelsen, de lokala aktionsgrupperna och övriga landsbygdsutvecklare. *Landsbygd Plus*, som getts ut sedan år 2000 och utkommer 5 ggr per år (med normalt ca 36 sidor per nummer), är tvåspråkig med ett mindre antal svenska sidor. Årligen ges även ett engelskspråkigt nummer ut. Utgivare är Suomen Kylätoiminta ry (SYTY) – Byaverksamhet i Finland rf med Eero Uusitalo som chefredaktör och Pirja Peltomäki som redaktör. Svensk Byaservice sköter om koordineringen av de svenskspråkiga sidorna i tidningen. För prenumeration kontakta Sylvia Manninen på tel. 02-738 1761 eller per e-mail sylvia.manninen@kylatoiminta.fi.

VIKTIGT MED ÖPPEN DIALOG I VINDKRAFTSPROJEKT – SLC UTGAV BROSCHYR OM VINDKRAFT

Vindkraft och markägarfrågor har den senaste tiden varit aktuella på många håll i Svenskfinland och äganderätsfrågorna i samband med vindkraftsetableringar kommer att vara ett aktuellt tema för Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC) även under detta verksamhetsår. SLC har så utarbetat broschyren *Vindkraft – Landsbygdens möjlighet* för att ge information om vindkraft och för att ge bättre förutsättningar för markägare att göra ett korrekt, ändamålsenligt och tillräckligt omfattande avtal ifråga om vindkraftsetableringar. I broschyren betonas att det är viktigt att genast från början föra en öppen dialog med alla markägare som kan beröras av vindkraftprojektet, samt med övriga intressenter i lokalsamhället. SLC har även utarbetat ett modellavtal för vindkraftsetableringar och ett modellavtal om vindkraftverks vindupptagningsområde för att ge vägledning och idéer när markägare behöver ta ställning till vindkraftsetableringar som berör deras marker. Modellerna innehåller de viktigaste elementen för arrendeavtal, samt förklaringar vad gäller de viktigaste avtalspunkterna. Vindkraftsbroschyren finns på landskapsförbundens kanslier och på SLC:s centralkansli. Den som önskar beställa broschyren, kan kontakta sitt eget förbund eller SLC:s centralkansli, tel. 09-586 0460 eller e-mailadress birgitta.bertell@slc.fi. Uppgifterna är från SLC:s meddelande (från 16.2) och finns med länk till broschyren under webbadressen http://www.slc.fi/slc_meddelar.asp. Härifrån kan man även klicka sig till texten om SLC:s målsättningar inför nästa regeringsprogram 2011-2015.

SYTY SÖKER AFFÄRSVERKSAMHETS COACH FÖR BYAPROJEKT

Suomen Kylätoiminta ry (SYTY) – Byaverksamhet i Finland rf har fått finansiering från landsbygdsprogrammet för Fastlandsfinland för ett treårigt projekt, *Kyliens bisneskeissit*. Man söker nu för projektet en kunnig och energisk affärsverksamhetscoach, vars uppgifter är att fungera som projektchef, utbilda och coacha byaföreningar i affärsverksamhetskunnande och sprida goda lokala erfarenheter. Den sökande önskas ha kunnande och tankeförmåga i affärsverksamhet, kunna coacha, ge idéer, få saker gjorda, ha god organisationsförmåga, ha kännedom om tredje sektorn och kommunfältet, samt färdighet i att samarbeta med det breda nätverket av aktörer. Arbetet, som förutsätter mycket resande i hemlandet, passar även för en person i början av sin arbetskarriär. Det finns även möjligheter till distansarbete. Ansökningshandlingarna skall vara framme senast 21.3, per post på adressen Suomen Kylätoiminta ry, Meijeritie 2, 25410 Suomusjärvi, eller per e-mail på adressen tuomas.perheentupa@kylatoiminta.fi. Tilläggsuppgifter fås av SYTY:s utvecklingschef Tuomas Perheentupa på mobil 050 592 2726. Uppgifterna är från *Suomen Kylätoiminta ry:n Uutiskirje 1/2011* som finns som bilaga tillsammans med ett svenskt nyhetsbrev

Byaverksamhet i Finland rf Nyhetsbrev 1/2011. Nyhetsbrev kommer även inom kort att finnas på SYTY:s hemsida www.kylatoiminta.fi.

LÄS ÄVEN DETTA

Sjunkande invånartal i Houtskär oroar

På bara sju år har invånarantalet sjunkit med ca 100 personer i den lilla åboländska skärgårdskommundelen Houtskär, som i dag har ungefär 580 personer. Enligt Houtskärs förra kommundirektör, kommunalrådet Bengt Backman, måste man nu göra något för att liva upp samhället. Det behövs bostäder och jobb, men också kreativitet från Houtskärsbornas sida. Sedan skulle det även vara viktigt att de som äger en fritidsbostad, skulle kunna skriva sig i Väståboland. Ytterligare borde man också välkomna inflyttare och fritidsboenden, så att de vill stanna. Houtskärsbon Mikaela Biström-Kajakoski menar å sin sida att de som flyttar in, direkt borde inkluderas i samhället. Närservicenämnden i Houtskär skall även under våren fortsätta diskutera hur Houtskär kunde göras mera lockande för inflyttare. Då skall också ett handlingsprogram byggas upp. *Uppgifterna är från YLE:s Internytt (från 18.2) och finns under adressen <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=208859>.*

Kommunerna Houtskär, Iniö, Korpo och Nagu samt Pargas stad bildade 1.1.2009 den nya kommunen Väståbolands stad.

För dig som vill rädda byskolan – HSSL har öppnat webbsida med tips och erfarenheter

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva (HSSL) har samlat material som kan vara till hjälp när skolan är hotad. Här ingår bl.a. boken *Skolan mitt i byn*, en rejäl och utförlig bok med resonemang om byskolan ur olika aspekter, argument och goda exempel, samt en litteraturlista på slutet. Tips och erfarenheter, som fortfarande är aktuella, från en artikelserie (år 2004) i tidningen Land om byskolan finns också med, liksom skriften *Vi driver byskolor*, en inspirationsskrift med tio goda exempel på hur en byskola kan drivas. *Uppgifterna finns med länkhänvisningar under webbadressen <http://www.helasverige.se/kansli/foer-dig-som/vill-raedda-skolan/>.*

Nytt nummer av RUR@L News från EN RD

Innehållet i det senaste nyhetsbrevet *RUR@L News* från European Network for Rural Development (EN RD), alltså det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling, tar bl.a. upp kvalitetspaketet som antogs av EU-kommissionen för att garantera konsumenterna god livsmedelskvalitet och lantbrukarna rimliga priser, Leader-tillfälle i Bryssel med 300 nya LAG, en internationell Green Week i Berlin med fokus på landsbygdsutveckling, tematiska initiativ inom skogsvård, betydelsen av landsbygdsföretag på Irland som belystes i en rapport, samt en blick på landet Portugal. *Det fjortonde numret (februari 2011) av RUR@L News – EN RD Newsletter finns att läsas i sin helhet (på sex olika språk) under webbadressen http://enrd.ec.europa.eu/app_templates/filedownload.cfm?id=F162F60E-C61A-8013-CD39-42B12FB514F6. För alla nummer av RUR@L News se länkar på http://enrd.ec.europa.eu/en-rd-library/en-rd-publications/newsletter/en/newsletter_home_en.cfm.*

Naturturism tema i senaste numret av Maaseutu & Matkailu

Landsbygdspolitikens samarbetsgrupps (YTR:s) temagrupp för turism har utkommit med vinterns nummer av tidskriften *Maaseutu & Matkailu*. I detta nummer ser man på naturturismen ur forskningens, utvecklingens och företagsverksamhetens synvinkel. Man kan bl.a. läsa om: Hälsningar från Irland: Goda regionala turismbränd gör man tillsammans, Nationalpark lönar sig, Renfarmsturism – kvalitativa resultat, GPS-utfärder öppnar nya möjligheter för naturturism, Bearland drar allt mer utländska kunder, Outdoors Finland-projektet framskrider och Östersjöturismens flaggskeppsprojekt i medvind. *Detta*

vinternummer (talvi 2011) av tidskriften kan läsas (på finska) under webbadressen http://issuu.com/eklektifinland/docs/mm_talvi2011?viewMode=magazine&mode=embed. För äldre nummer av skriften se adress <http://www.maaseutupolitiikka.fi/index.phtml?s=150>. Maaseutu & Matkailu har utkommit sedan år 1996, i elektronisk form från och med 2007.

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet, som utkommer en gång i veckan med Svenska Temagruppen (SveT) inom Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) som samarbetspart, sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net . Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@studiecentralen.fi . Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.